

mellem ægtefællerne, selv om ordningen er omfattet af formuefællesskabet. Har en ægtefælle pensionsrettigheder, der har præg af ekstra opsparing, skal værdien af den ekstra opsparing derimod deles.

Det foreslås endvidere, at der ikke skal ske deling af pensionsrettigheder ved korterevarende ægteskaber. Med udgangspunktet om forlodsudtagelse af rimelige pensionsrettigheder er der primært tale om varetagelse af et pensionspolitisk synspunkt. For at opnå en mere balanceret afvejning af de to overordnede hensyn foreslås derfor to afgrænsede muligheder for, at den pensionsmæssigt dårligst stillede ægtefælle kan få kompensation fra den anden ægtefælle.

Den ene kompensationsmulighed – *fællesskabskompensation* – gør det muligt for ægtefæller under ægteskabet at indrette sig, som de finder bedst af hensyn til familien uden samtidig at skulle tage højde for de indbyrdes pensionsmæssige konsekvenser. Har en ægtefælle under ægteskabet foretaget en mindre pensionsopsparing, end hvad der svarer til en rimelig ordning for den pågældende, f.eks. fordi vedkommende har været på deltid eller på orlov af hensyn til familien, kan den anden ægtefælle blive pålagt at betale et beløb til den pågældende som kompensation for den manglende pensionsindbetaling. Det foreslås, at kompensationsbeløbet højst kan udgøre halvdelen af forskellen mellem værdien af den pensionsopsparing, hver af ægtefællerne har foretaget under ægteskabet af fællesejemidler.

Den anden kompensationsmulighed – *rimelighedskompensation* – er en opsamlingsbestemmelse, der har til formål at forhindre, at en ægtefælle stilles pensionsmæssigt urimeligt efter et længerevarende ægteskab. Formålet er at sikre, at en ægtefælle, der enten slet ikke har en pensionsordning eller kun har en beskeden ordning, efter et længerevarende ægteskab ikke bliver stillet urimeligt i pensionsmæssig henseende, fordi den anden ægtefælle har pensionsrettigheder, der kan udtages forlods på skifte efter forslagets udgangspunkt herom. Muligheden foreslås kun anvendt, hvor der er stor forskel på værdien af ægtefællernes pensionsrettigheder.

Lovforslaget indeholder herudover en nærmere regulering af, hvordan en eventuel deling af en pensionsordning (der overstiger, hvad der må anses for rimelig) skal ske, eller hvordan et kompensationsbeløb skal afregnes til den anden ægtefælle. Ejeren af pensionsordningen har ret til at udtage hele sin ordning mod at betale den anden ægtefælle vedkommendes andel kontant, eller ved at beløbet afregnes som led i fællesboets deling.

Ejerægtefællen har efter forslaget imidlertid også en pligt til at udtage pensionsordningen, som dog modificeres, hvis der ikke er andre aktiver i boet, eller hvis dette vil stille vedkommende urimeligt. I sådanne tilfælde kan der træffes bestemmelse om afdragsvis betaling, og hvis dette heller ikke er muligt, kan det bestemmes, at ikke-ejerægtefællen sikres en del af ejerægtefællens pension.

Efter forslaget vil der kun undtagelsesvist blive tale om, at en ægtefælle skal sikres en andel af den anden ægtefælles løbende livsbetingede pensionsydelse, der er eller har været led i et ansættelsesforhold. Har ejerægtefællen en kapitalpension, skal beløbet først gives som en andel i denne ordning. Derefter skal beløbet gives ved hjælp af en ratepension, og kun som en sidste mulighed skal der kunne betales ved hjælp af en løbende livsbetinget ordning, der er eller har været led i et ansættelsesforhold. Som det overvejende udgangspunkt bør udlægget ske i eventuelle privattegnede kapital- eller ratepensionsordninger.

Skal andelen gives ved hjælp af en løbende livsbetinget ordning, er det pensionsinstituttet, der fastsætter, hvordan dette skal ske, ligesom pensionsinstituttet kan pålægge ægtefællerne at betale administrationsomkostningerne forbundet med dette.

Det foreslås endvidere, at ægtefæller ved ægtepagt kan aftale, at værdien af en kapital- og ratepensionsordning skal indgå i delingen som hidtil på separations- og skilsmissekifte.

Forslaget til pensionsrettigheders behandling i tilfælde af separation eller skilsmisse behandles nærmere nedenfor i pkt. 3.

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. januar 2007.

2. Pensionsrettigheders behandling i tilfælde af en ægtefælles død

2.1. Gældende ret

Hvis en efterlevende ægtefælle vælger – eller er forpligtet til – at skifte straks ved den anden ægtefælles død, afgøres behandlingen af efterlevendes egne pensions- og forsikringsrettigheder af bestemmelsen i retsvirkningslovens § 15, stk. 2. Bestemmelsen lyder:

”På rettigheder, som er uoverdragelige eller i øvrigt af personlig art, får reglerne om formuefællesskab dog kun anvendelse i den udstrækning, hvori det er foreneligt med de for disse rettigheder særlig gældende regler.”

Afgørende for om en rettighed er en ”§ 15, stk. 2-rettighed” er, om den er uoverdragelig eller i øvrigt af